

intézet az okirat alapján közvetlenül végrehajtás elrendelését kérheti, a végrehajtóra kiterjesztette is, ez a megadott jog, mint kivétel, szorosan magyarázandó s így ez csak azt jelenti, hogy a követelés per nélkül is behajtható, de nem jelenti egyszersmind azt is, hogy a végrehajtást elrendelő végzés az ítéletet pótolja, annál kevésbé, mert az elrendelt végrehajtás a pert nem is zárja ki, amennyiben a hivatkozott alapszabályok 55. §-a értelmében az adós a végrehajtás ellen kifogásait kereset útján érvényesítheti, amikor is a követelés fennállása és összegszerűsége vita tárgya lévén, ítélettel dől el úgy ennek, mint a költségnek a kérdése. (Budapesti ítéletgyűjtemény, P. XIV. 33. 47/1935/6.) Ha az Osztrák-Magyar Bank jelzáloghitelosztálya alapszabályainak az 1879: XLV. és 1889: XXX., 1914: XXX. törvénycikkek által a Magyar Földhitelintézetre kiterjesztett és az 1924: V. t.-c. által hatályukban fenntartott 11. §. d) pontja értelmében a végrehajtható javára azt a jogot biztosította, hogy a végrehajtási árverésnek közvetlenül a végrehajtást elrendelő bíróság előtt és általa való elrendelését kérelmezhesse, amelyre egyébként az 1881: LX. t.-c. 146. §-a szerint az illetékes telekkönyvi hatóság volna hivatott, úgy nyilvánvaló, hogy ha az árverés elrendelése tárgyában valamely utóbb hozott tiltó rendelkezés keletkezik, abban az esetben ezt a rendelkezést az árverés elrendelésére külön kijelölt bíróság köteles már alkalmazni, amennyiben az elintézés előtt hivatalos tudomást szerez az árverés elrendelésének az akadályáról. Ezen általános tiltó rendelkezés alól pedig a R. a végrehajtható követeléseit ki nem veszi. (Budapesti ítéletgyűjtemény, P. XIV. 12. 458/1934/5.)

A védetté nyilvánítás hatálya utóárverés esetében. A 4150/1934. M. E. sz. r. 8. §-ának utolsó bekezdésében foglalt az a jogszabály, mely szerint a vevő az árverési feltételek teljesítése által az árverésen megvett ingatlant megszerezheti, nem a védetté nyilvánítás egyik előfeltételét jelöli ki, hanem csupán azt hangsúlyozza, hogy a védetté nyilvánítás nem jelenti egyszersmind az árverésen vett ingatlanoknak végleges megszerzését, mert az csak az árverési feltételek teljesítésekor következhetik be. A védetté nyilvánítás tehát nem eredményezi az árverési feltételek teljesítésének terhével vásárolt ingatlanok végleges megszerzését, nem hátrítja el véglegesen a feltételek elmulasztásában álló vételt bontó feltételt, hanem annyit jelent, hogy addig, amíg a gazdaadós árverési vevő a védettség fenntartásához szükséges szolgáltatásokat teljesíti, az árverési feltételek teljesítése elmulasztottnak nem tekinthető. (Sátoraljaiújhegyi tsz., Pkf. 167/1935/10.)

Végrehajtási korlátozás alól kivett követelések. Minthogy a rendelet 4. §-a és 14. §-ának 3. pontja értelmében mást, mint ami a rendelettel megengedve van, telekkönyvileg bejegyezni nem lehet, a felek meghallgatásával azt kell megállapítani, hogy a számlák árúhitelt, vagy más jogcímű követelést tartalmaznak-e s mennyi annak a fentebbi időközre kiszámított összege, mert csak ez lesz az az összeg, amely a R. 14. §-ának 3. pontja értelmében korlátozás alá nem esik. (Soproni tsz., Pkf. 637/1935/7.) A könyvkivonat és a keresetlevél tartalmának egybevetéséből arra kell következtetni, hogy a biztosító intézet nyilvánvalóan fizetési halasztást adott a végrehajtást szenvedőnek és ezen fizetési halasztás következtében a fizetés időpontját a már előzőleg esedékes kárbiztosítási díjak tekintetében, 1931. évi október hó 1-ében állapította meg. Az esedékesség időpontján azonban nem változtat az a körülmény, hogy a hitellező az adósnak fizetési halasztást ad. Az esedékesség és fizetés időpontjának ugyanis nem kell feltétlenül egybe esnie. A jogi hatály szempontjából is más az esedékesség és más a fizetés időpontja. A kettő nem azonos fogalom. Az ismertetett törvényes rendelkezés

helyes értelmezése és alkalmazása szempontjából tehát a 16.200/1933. M. E. sz. rendelet 13. §-ának 2. bekezdésére vonatkozó kérelem elbírálásánál nem az vizsgálendő, hogy az adós (végrehajtást szenvedő) mikor volt köteles fizetést teljesíteni, hanem hogy az egyes kárbiztosítási díjösszegek mikor voltak esedékesek. (Bp. Tsz. 21. P. 10.183/1934. — Medzihradsky Jenő: Jogesetek a perenkívüli eljárások köréből, 1935. 123. l.) Tartozás átvállalásánál az átvállalt tartozás keletkezési idejéül továbbra is az eredeti kötelezettségvállalás ideje tekintendő, s ha a tartozásátvállalás fogalmi természetéből folvó megkülönböztetésnek nem lenne helye, a R. 14. §-ának 3. pontja alkalmazása szóba nem jöhetne olyan követeléseknél, amelyek 1932. március 31. előtt jöttek létre, még ha az átvállalás e határnap után történt is, — más oldalról azonban az említett különbség, névszerint az a körülmény, hogy a gazdaadósra nézve az ő kötelezettsége kétségtelenül az elvlasztó határidő után állott be, épen a gazdavédelem gazdasági indokaira tekintettel figyelmen kívül nem hagyható jelentőséggel bír. Ugyanis nem lehet kétséges, hogy a gazdavédelem az 1932. évi március hó 31. előtt eladósodott gazdák védelmére céloz. — Ez egymással szembekerülő szempontok kiegyenlítés nyerne a tartozásátvállalás jogintézményének abban a szabályában, hogy adósságátvállalásnál az új adós az eredeti adós jogállásába lép, aki tehát a hitelezőnek mindazokat a kifogásokat ellenvetheti, s — ami ezzel egyjelentésű — vele szemben mindazokat a törvényi kedvezményeket igénybeveheti, amelyek az eredeti adósnak is rendelkezésére állottak. Természetszerűleg azonban ehhez az szükséges, hogy maga az átvállaló személyileg igénybevehesse a gazdaadósok védelmét, vagyis megfeleljen a R. 1. §. 1. és 2. pontjabeli kívánalmaknak, mint az jelen esetben történik. — Nem helytálló ezzel az értelmezéssel szemben a felfolyamodásnak az a hivatkozása, hogy a gazdaadósok adósságátvállalása már a védettség intézménye megalkotására okot adó gazdasági viszonyok idején túl következett be, mert a fent hivatkozott jogszabály, vagyis az eredeti adós jogállásának átszállását, — az adósság átvállalása alkalmával gazdaadósok meg gondolásuk körébe vonhatták, annyival inkább, mert a gazdaadósok kedvezményezése már az átvállalás idején is fennállott, ha akkor még kisebb mértékben is. (Szegedi ítélőtábla, P. II. 1530/1934/12.) Magánjogi követelése keletkezik a pernyertes félnek a perköltségekre vonatkozóan is. — Minthogy pedig a perköltséget az egyes cselekményekkel felmerült munkadíjak és készkiadások összessége alkotja, e követelés egyes részei akkor keletkeznek, amikor a fél képviselője a cselekményeket véghezviszi vagy a kiadásokat teljesíti. — Az ítéleti döntés ugyanis nem magát a követelést hozza létre, hanem csak pontosan meghatározza annak összegét és hogy az ellenfél köteles-e azt viselni. — Tekintettel arra, hogy a perköltség a főköveteléssel anyagi jogi összefüggésben nem áll, különösen a végrehajtás megszüntetési perben felmerült perköltség nem járulék, hanem önálló, a pervitel folytán előálló követelés, a végrehajtást szenvedőnek azt a kifogását, hogy a főkövetelés pénzkölcsonból, illetve átruhítalból ered s a perköltség ennek járuléka lévén, így erre is a főkövetelésre vonatkozó szabályok irányadók, nem lehetett figyelembe venni. (Debreceni ítélőtábla, P. IV. 1757/71/1934.) Amint a m. kir. Kúria a Polgárijogi Határozatok Tárába 870. sz. alatt felvett határozat indokolásában kifejtette, a költségkövetelés nem járuléka a peres vagy perenkívüli eljárásban érvényesített főkövetelésnek, hanem önálló követelés, melyet a költséget megállapító bírói határozat hoz létre (constitutív ítélet). — Minthogy a végrehajtató részére költségeket megállapító váltófizetési meghagyás 1935. október 13-án kelt s tehát a végrehajtató költségkövetelése 1932. április hó 1. napja után keletkezett, a végrehajtatók költségkövetelése vég-

rehajtás útján behajtható. (Zalaegerszegi tsz., Pf. 776/1935/4.) Az 1934. évi október hó 24. napjáig felmerült per- és végrehajtási költségekre vonatkozóan a végrehajtás elrendelésének nincs törvényes akadálya. (Budapesti ítélőtábla, P. I. 6111/1934/24.) Nem helytálló a m. kir. Kúria 62. számú polgári döntvényének az elsőbíróság részéről kifejtett az az értelmezése, mellyel a végrehajtható javára a végrehajtási eljárás során megállapított költségeket nem önálló, hanem járulékos, tehát a főkövetelés jogi sorsától függő követelésnek tekintette, mert a hivatkozott döntvény e tekintetben a perköltség és egyéb költségek között nem tesz különbséget, a költségeket fogalmilag nem osztja két részre. Az idézett döntvény ugyanis a perköltség kifejezést nem azért használja, mintha az egyéb peres vagy perenkívüli eljárás során megállapított költségeket továbbra is a főkövetelés jogi sorsától függő járulékos követelésnek tekintené, hanem azért, mert csupán a bírói ítélet vagy egyességben megállapított költségekre vonatkozóan kívánta a késedelmi kamatfizetés kötelezettségét kimondani. (Budapesti ítélőtábla, P. I. 5679/1935/8.) A perköltség a tokekövetelés járulékkát képezi és ennek a sorsát osztja akkor is, ha a toke már kifizetett, adott esetben tehát midőn a marasztalási összeg 289 P 96 fillérből, annak kamataiból és 75 P peres végrehajtási költségből állott, abból a szempontból, hogy a követelés a 14.000/1933. M. E. sz. rendelet 14. §-ának 3. pontja szerint ki van-e véve a végrehajtási korlátozások alól, a tokekövetelés összege irányadó még akkor is, ha az adós időközi teljesítése által a toke kifizetettnek mutatkozik, annál inkább, mert jogszába, hogy a fizetés első sorban a költségekre, azután a kamatokra és végül a tökére teljesítendőnek tekintendők. — Oly megállapodás, hogy a teljesített fizetés a tökére teljesítettnek tekintendő, minthogy végrehajthatóra kamatvesztéssel járna, nyilván az említett rendelkezés kijátszását jelentené és célozná, mert azon az elgondoláson alapulna, hogy a tokekövetelés megszűnése (ami egyértelmű volna azzal, hogy a tokekövetelés a 25 pengő el nem érne) a végrehajtás a járulékok erejéig a védett birtok tulajdonosával szemben akadálytalanul folytatható. De ha elfogadjuk azt az álláspontot, hogy a teljesített fizetés a toke kiegyenlítésére szolgált s így a költség járulékos természetű megszűnt, ez esetben a fennálló költségvetés tokeköveteléssé változék s minthogy annak összege a 25 P-t meghaladja, a végrehajtás korlátozásai alóli mentesség erre az esetre nem terjeszkednék ki. (Bp. Tsz. 21. Pf. 10.676/1934., Medzihradsky: 1935. 179. l.) Jogszabály, hogy valamely pénzkövetelés sikeres érvényesítésével felmerült és megítelt, avagy megállapított költség a főkövetelés sorsát osztja, ennél fogva a R. 14. §. 3. pontjának alkalmazása valamely fél javára megítelt, avagy megállapított költséggel vonatkozásban csak abban az esetben foghat helyt, ha az érvényesített követelés tökére is az edézzett rendezetelhely joghatálya alá esik. A kir. Kúria 38. sz. polgári döntvénye sem érinti a kir. törvényszék álláspontjának jogosultságát, mert a m. kir. Kúria 39. sz. polgári döntvényében kifejezésre jutott jogszabállyal számolva, az ügyfél javára ellenfelével szemben megítelt, avagy megállapított költségkövetelés az 1912. évi LIV. t.-c. 18. §-án alapuló és az ügyvédet megillető törvényes zálogjognak érvényre juttatását biztosító kedvezmény ellenére a fél követelése. A m. kir. Kúria 63. számú polgári döntvényére való utalás nem helytálló; ez az elvi jelentőségű határozat ugyanis az 1881. évi LX. t.-c. 43. §. 4. bekezdésének az önálló perköltségkövetelés esetére való kiterjesztését célozza és nem érinti a kir. törvényszék végzésében foglalt megokolás bevezető részében idézett jogszabályt. A R. intencióival ellenkeznek az oly irányú álláspontnak érvényre juttatása, amely a R. 9. §-ában szabályozott kedvezmény joghatálya alá eső tokekövetelés érvényesítésével felmerült, megítelt, avagy meg-

állapított költséggel vonatkozásban ne részesítene a gazdaadóst kivételes elbírálásban. (Bp. Tsz. 21. Pí. 14.369/1934. — Medzihradszky: 1935. 176. l.) A folyamodó a végrehajtást szenvedő jogi képviselője volt több éven keresztül s utolsó ténykedése 1930. november 26. napján merült fel. S a perbeli követelése innen származik. Az ügyvédi ténykedésért a díj az elvégzés után nyomban esedékes és a megbízás alapján az ügyvédnek igénye támad ügyfelével szemben a díjaknak és kiadásoknak a megtérítése iránt. Nem lehet tehát azt mondani, hogy az ügyvédi munkadíjkövetelés csak annak jogerős megítélésével keletkezik. A bírói ítélet csak megítéli, de nem keletkezteti azt. (Kalocsai tsz., P. 3010/1930/47.) Az ügyvéd a kifejtett munkásságáért kiérdemelt díjainak a megtérítését a fennálló jogszabályaink értelmében a munka befejezése után jogosult követelni, ez a követelési joga tehát ekkor s nem a megbízás adásával keletkezik. (Budapesti ítélőtábla, P. XIV. 5482/1935/27.) A kir. közjegyző megélhetését szolgáló 173 P 50 f. közjegyzői díj épen a végrehajtást szenvedők vagyonát gyarapító hagyatéki eljárás lefolytatásával merült fel. Az érvényesített követelésnek és járulékaiknak összege nem oly mérvű, hogy kiegyenlítése a mintegy 200 magyar hold földdel rendelkező és részben közhivatalt is viselő végrehajtást szenvedőkre nézve súlyosabb megterhelést jelentene. E mellett a végrehajtási jegyzőkönyvből közelebről is megállapítható, hogy a követelés kiegyenlítése különösebb nehézségbe nem ütközik és a gazdálkodás menetét nem veszélyezteti. (Sátoraljaújhelyi tsz., Pkf. 568/9/1935.) A tárgyaláson megjelent felek előadásából az tűnik ki, hogy az egységben meghatározott teljesítés bizományi jogviszonynak az eredménye. A bizományi jogviszony pedig idegen vagyoni kezelését jelenti. A bíróság tehát a jegyzőkönyvnek és a bírói egységnek egymást kiegészítő tartalmából vonja le azt a jogi következtetést, hogy az egységi követelés a R. 14. §. 7. pontja szerint minősül. (Budapesti központi járásbíróság, J. II. 4826/1932. — Medzihradszky, 1934. 37. l.) Az a körülmény, hogy a felfolyamodó tartozásainak összege ingatlanai kataszteri tiszta jövedelmének negyvenszeresét meghaladja, egymagában még nem elég ok arra, hogy a felfolyamodó a hitelezőnek részben törvényi örök rész, részben pedig kötelesrész címén járó összeg fizetése alól teljesen felmentessék, legfeljebb arra, hogy a feltétlenül fizetendő rész megállapításánál méltányosan figyelembe véssék. (Pécsi ítélőtábla, P. I. 1922/1934/84.) 1931. évi július hó 1-től 1934. június hó 30-ig terjedő időben keletkezett fizetetlen kovács munkák díjai érvényesítették, annak megjelölése nélkül, hogy az 1932. évi április hó 1. előtt végzett munkák díja mennyit tesz ki, már pedig a R. 14. §. 3. pontja értelmében csak az 1932. március 31. napja után keletkezett magánjogi követelés nem esik végrehajtási korlátozás alá, az ezt megelőzőleg keletkezett követelés ellenben korlátozás alá esik, s az utóbbi tekintetében nem az érvényesítés és a megítélés, hanem a keletkezés időpontja az irányadó, a végrehajtató pedig a felek meghallgatása alkalmával sem részletezte a követelést annak keletkezése szempontjából. De nem sorozható a követelés a R. 11. pontjában meghatározott követelések közé sem, mert a bíróság álláspontja szerint ezen pontban megjelölt kivétel az alkalmazottak és munkások védelmében lépett életbe és csak az ipari munkaadó és az alkalmazotti munkaviszonyból eredő követelés tekintetében nyerhet alkalmazást, nem pedig bármely iparos által bárki irányában végzett munkadíjak tekintetében. (Csurgói járásbíróság, Pk. 931/2/1935.)

A végrehajtási korlátozás alá eső tárgyak. Ha a végrehajtás kérése előtt az ingatlanra a védett birtok minőség fel volt jegyezve, a végrehajtásnak ezekre az ingatlanokra való elrendelésének nincs